

KŪRYBA – SAU IŠPLĚŠTAS LAIKAS

2016-05-06 21:02 | Ainė Jacytė

Tomas Vosylius – skulptorius, žmogaus būtį analizuojantis per sąveikavimą su aplinka, joje vykstančiais socialiniais procesais, ryšius su kitais individais, ieškodamas refleksijų ne tik išoriniame pasaulyje, tačiau ir savo patirtyse, jausenose.

Pasirinkęs plačią temą, kūryboje menininkas neriboja savęs rinkdamasis raiškos priemones, jungdamas skirtingas vaizduojamosios dailės šakas. "Kuriu koncentruodamasis į sumanymą, o ne į tai, ką sugebu ar ko nesugebu", – sako skulptorius. Gebėjimas įvaldyti skirtingas technikas ir medžiagas išreiškia menininko laisvę ir pačios kūrybos galimybių platumą.

Duetas "Legal (Art) Lovers" (drauge su grafike Greta Grendaite) yra dar viena sąlyga išplėsti kūrybinį lauką. Menininkai dalijasi patirtimi, papildydami vienas kito požiūrį į pasaulį, trindami ribas tarp dailės šakų.

Apie kūrybą, ieškojimus, bendravimą ir dalijimasi – pokalbis su skulptorium T.Vosyliumi.

– Ar skulptūros studijos buvo apgalvotas jūsų pasirinkimas? Kas vedė šios studijų krypties link?

– Esu baigęs Kauno taikomosios dailės mokyklą (KTDM), kurioje įgijau baldžiaus specialybę. Sekėsi dirbti su medžiu. Ši medžiaga artima man iki šiol. Apsisprendžiau įgyti praktines žinias pildyti kūrybinėmis, todėl stojau į Vilniaus dailės akademijos Kauno dailės institutą (dabar – Kauno fakultetas, aut. past.), dizaino specialybę, tačiau pirmaisiais metais įstoti nepavyko. Mokantis Dailės institute, bendraujant su ten studijuojančiais žmonėmis, atradau tai, kas iš tikrųjų man buvo įdomu, – skulptūrą. Ilgainiui atsivėrė platesnis skulptūros laukas, nei jį suvokiau anksčiau.

Mano nuomone, joje gali jungtis menas, architektūra, dizainas – ypač tai, kas susiję su trijų matmenų objektais, žinoma, viskas priklauso nuo konteksto. Tai suvokus, nebuvo kitokių minčių

dėl specialybės pasirinkimo.

- 2004-aisiais persikėlėte į nuosavą erdvę, kurioje dabar yra kalvė, liejykla, kūrybinės dirbtuvės. Papasakokite savo dirbtuvių atsiradimo istoriją.

- Tais metais aš įsikėliau į būsimų dirbtuvių erdvę, įsirengiau jas po truputį. Procesas buvo ilgas, varginantis, tačiau palaikė būtent kūrybinis darbas. Kūriau ir iki įstodamas į Dailės institutą, ir, žinoma, studijų metu. Teko dirbti namuose ar netgi gamtoje. Patogumų, aišku, nebuvo, nuolatos tekdavo susikurti laikinas sąlygas.

- Jūsų kūryboje sąveikauja šiuolaikiška koncepcija ir klasikinės raiškos formos.

- Klasikinė skulptūros technika iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti nešiuolaikiška, bet ją pasinaudoju priešpriešindamas kūrinių koncepciją. Kurti su šiandiena susijusius darbus, neretai įvelkant juos į archajišką formą, - vienas man įdomių kelių.

Vis dažniau į kūrinius integruoju šviesos veiksnių, kuris man yra ne tik vizualus efektas, apšviečiantis, išskiriantis iš aplinkos meninį objektą, tačiau itin svarbus konceptualiai. Papildoma šviesa, kaip detalė, gali būti vos matoma, bet dažnai ji man būtina, tampanti dėmesį sutelkiančiu objektu.

Mane domina aplinkoje esančių daiktų panaudojimas, perkūrimas meno kūrinuose.

- Jūs kuriate ne tik skulptūras. Save realizuojate ir juvelyrikos, fotografijos, videomeno ir objekto meno srityse. Tarpdiscipliniškumas - ryški šiuolaikinio meno sąvybė. Kas daro įtaką skirtingų vaizduojamojo meno rūšių pasirinkimui? Kada nebeužtenka vietos vienoje dailės šakoje ir norisi idėją vystyti kitoje?

- Terminas "tarpdiscipliniškumas" man neatrodo toks platus, kiek plati yra pati kūryba. Pavyzdžiui, jei kūrinyje sąveikauja kelios dailės rūšys, šiai sąveikai galima taikyti "tarpdiscipliniškumo" terminą, tačiau kai susijungia ne tik dailės sritys, bet ir kontekstai - to apibūdinimo nežinau. Pačios temos papildo viena kitą. Vis dažniau ir pati medžiaga ar konkretus, jau egzistuojantis objektas paskatina naujas mintis, kartais net panaikina iki tol dėliotus ilgalaikius planus, pakeičia kūrinių kryptį.

Menas - savotiška ženklų sistema, kuri pasiduoda asmeninėms interpretacijoms ir yra priklausoma nuo konteksto.

- Platus meninių sričių įvaldymas suteikia daug laisvės kūryboje.

- Man nereikėjo mokytis daugybės praktinių, techninių dalykų, juos tiesiog mokėjau, kadangi dar iki studijų KTDM, taip pat Kauno dailės institute, dirbau su įvairiomis medžiagomis, technikomis. Kūrybinis procesas buvo grindžiamas eksperimentu. Ilgainiui svarbiausias kūrinyje tampa turinys, o ne eksperimentas dėl eksperimento.

Jei trūksta žinių, pasiimu knygą, skaitau, gilinuosi. Kuriu darbus remdamasis sumanymu, o ne tuo, ką sugebu ar ko nesugebu. Šiuo savo gebėjimu greitai perprasti technines darbų puses, dalijuosi su kitais.

- Ar komerciniai užsakymai yra iššūkis, kurį kas kartą reikia įveikti?

- Nesvarbu, ar kuriant, ar darant užsakymą, visų pirma, turi būti įdomu. Tik tada galiu kažką įgyvendinti. Taip, kad imčiausi bet ko, nebūna ir niekada nebuvo. Tai ne išdidumas - tiesiog turiu pajaušti, kad galiu tai padaryti. Neapgaudinėju nei savęs, nei kito žmogaus.

Kartais susidomiu visai nebandytais dalykais, kurie tampa iššūkiu.

- Esate pasakęs: "Kūryba man yra vizuali išraiška to, ką noriu pasakyti, o žodžiai nebeįveda."

- Vizualiai mąstau ir per vizuales dalykus išreiškiu savo mintis, požiūrį, santykį su aplinka.

- Kokios temos kūryboje jums yra svarbios?

– Analizuoju žmogaus sąveiką su aplinka, gamta, su kitais žmonėmis. Kūryba remiasi tuo, kad kalba apie žmogų ir yra skirta žmogui.

– Inspiracija kyla iš ilgo stebėjimo, analizės ar momentinio impulso?

– Kūriniai gimsta iš gyvenimo, iš bendravimo, iš aplinkos stebėjimo. Aplink mus daugybė medžiagos, tereikia atsirinkti, kas įdomu, aktualu. Daug idėjų lieka tiesiog mintyse ar eskiziškai pažymėtų popieriuje. Jei reikėtų imti ir galvoti, kad reikia kažką padaryti, būtų labai sunku, bet kai yra nuolatinis procesas, tereikia pasirinkti.

Pirma, būna momentinis, ūmus, sureagavimas, o po to, pereidamas prie idėjos atskleidimo, galvoju, svarstau, koku būdu tai padaryti. Kūrybinės mintys yra visiškai laisvos nuo svarstymų: kas? Iš ko? Kaip?, tačiau kai reikia idėją išreikšti – ieškau priemonių, gilinuosi, galvoju apie medžiagiškumą, kuriu eskizus ar maketus, bet, kaip minėjau, būna ir atvirkščiai – kad pačios priemonės paskatina turinio ieškojimus. Netgi kuriam laikui atsiribuoju nuo idėjos, duodamas laiko, kad viskas susidėliotų, užsitvirtintų, kad būtų taip norisi ją išreikšti, o gal kaip tik atkristų kaip perteklinė mintis.

Inspiruoja ir knygos, straipsniai, socialinės aktualijos visuomenėje. Kartais, net nuėjęs į parodą, pamatau, kad kažkas nepatinka, gimsta priešpriešos ir norisi padaryti savaip arba priešingai – kitų kūrėjų darbai sužadina naujas mintis. Nesu iš tų menininkų, kurie nesidomi kitų kūryba.

Atsitiktinumo veiksnys irgi veikia, interpretacijoms laisvės palieku, nes menas yra ta sritis, kuri komunikuoja su kiekvieno žmogaus išprusimu, ženklų supratimu, savita jausena. Tas pats darbas skirtingo išsilavinimo ar tiesiog kitaip pasaulį suvokiančius žmones gali paveikti visiškai skirtingai.

– Ar kūryboje reikalingos pauzės? Ar jos pasireiškia tiesiogiai: sustojimu, atsiribojimu nuo kūrybos ar perėjimu nuo vienos dailės šakos prie kitos?

– Kūryboje pauzės yra tada, kai miegu (juokiasi). Iš tiesų paūzių nebūna, apie jas net negalvoju. Būna periodų, kai reikia labiau pasirūpinti buitimi – tai ir rūpinuosi kaip kiekvienas žmogus, o po to natūraliai grįžtu prie kūrybos, tęsiu, ką esu pradėjęs. Neretai buitis ir kūryba susimaišo tarpusavyje, net daro įtaką viena kitai. Tai gyvenimo būdas. Nesiblaškau, stengiuos užsiimti tuo, kas patinka. Nejmanoma pavargti nuo meno. Jis yra sąlyga, dėl kurios ir pati buitis nebeatrodo tokia monotoniška.

– Kada pajaučiate, kad kūrinys jau yra baigtas?

– Kūrinys kūrinui nelygus. Kalbant apie funkcinius skulptūrinius objektus, interjero ar eksterjero elementus – kartais jie užbaigiami paprasčiau, priklauso nuo situacijos: pavyzdžiui, kartais tai būna tiesiog dekoratyvinės visumos detalės. Jei žiūrėsime į kūrybą, kurią eksponuoju parodose, tuomet kūrinys pasibaigia tik žiūrovo mintyse, reakcijose. Kartais jis yra tiesiogiai įtraukiamas į kūrybinį procesą, tapdamas sąlyga kūrinio užbaigimui. Ne visais atvejais, tačiau kai kada ši sąlyga įmanoma ir funkcionalioje skulptūroje.

– Drauge su grafike Greta Grendaite esate kūrybinio dueto "Legal (Art) Lovers" sumanytojai. Kokiomis aplinkybėmis atsirado šis duetas?

– Duetas yra dar vienas būdas būti kartu. Jis išsivystė iš mūsų bendravimo, dalijimosi mintimis. Su Greta susipažinome Kauno dailės institute dar prieš įstodami. Mūsų kūrybinis bendravimas tęsiasi jau daugiau nei dešimt metų. Kaip duetas taip pat pradėjome bendradarbiauti su "Meno parko" galerija, surengdami parodą "Persirengimas".

Turėdami bendrą ir amžiną temą – kūrybą, ją vystome dalydamiesi įgytomis patirtimis, tai suteikia galimybių plačiau matyti pasaulį. Dauguma menininkų yra individualistai, didele dalimi ir patys tokie esame, bet sugebame susiderinti, pajusti skirtumus, tam tikrus niuansus, kurių būdami po vieną nepajausdume. Mes suteikiame vienas kitam daug laisvės, tačiau galiausiai susideriname. Diskutuojant apie rūpimus dalykus, abiem kyla naujų minčių, o iš jų – bendrų kūrinų.

Žvelgiant į griežtai brėžiamas skirtis tarp dailės žanrų, kuo toliau, tuo mes vienas kito atžvilgiu jas praplečiame ir, galima sakyti, jų nebelieka. Man įdomu grafika, plokštuma, Gretai vis įdomesnis skulptūros laukas, ji kuria juvelyrinę. Mokomės vienas iš kito.

- Ar sunku priimti vienas kito kritiką?

- Man sunkiau. Esu užsispyręs. Kritika padeda pasižiūrėti į savo kūrinį plačiau. Kartais būna, kad nenoriu nieko girdėti, ypač tada, kai kūrinys, mano požiūriu, yra baigtas. Kuri, įsigilini į darbą, viskas tampa aišku, tačiau nematai bendro vaizdo, nes pusę jo sukuria vaizduotė, o staiga žmogus iš šalies pasako tai, į ką tu neatkreipei dėmesio. Kartais menininkas yra pernelyg arti savo kūrinio ir šviežias žvilgsnis iš šalies labai svarbus, ypač kai pritrūksta atstumo atsitraukti nuo kūrinio laiko prasme. Ir su kolegomis taip vieni kitiems padedame.

- Kuo menininkui yra svarbios personalinės ar grupinės parodos?

- Svarbus pats kūrimo procesas, ieškojimai. Tai malonios problemos. Kūryba – tarytum išplėšimas laiko pačiam sau, o viso to rezultatu kartais tampa paroda. Sykiu paroda yra bendravimas.

Jos būna suplanuotos, būna, kad spontaniškai kažkur dalyvauju. Mano atveju, kadangi visi darbai daugiau ar mažiau yra materijoje, jie greitai nesukuriami ir nesuspėju dalyvauti visur, kur galbūt norėčiau.

- Kaip pasirenkate erdves savo kūrybai eksponuoti?

- Kiekviena galerija turi savo specifiką. Kalbant apie duetą "Legal (Art) Lovers" – Gretą ir mane domina santykis su architektūrine vietos erdve, kai yra galimybė, norisi ją pajauti, tuo sužaisti. Jei yra koks erdvės savitumas – įtraukti tą specifiškumą kaip dalį parodos. Tai ypač svarbu, kai ekspozicija planuojama iš anksto ir kai erdvės šeimininkai leidžia taip žaisti.

Norėtusi meną aktyviau integruoti į viešąsias erdves, bet tokios galimybės nėra dažnos. Tačiau esu keletą darbų įgyvendinęs ir viešose erdvėse (skulptūra "Pagautas laikas" Bابتyno-Žemaitkiemio dvare, "Keliaujantis akmuo" Kauno senamiestyje, keletas paminklų ir kt.).

Komplikuota situacija ir dėl per vėlai paskelbiamų konkursų menininkams.

- Šiuolaikinės dailės šakos nėra vienintelės, kuriose kuriate.

- Esate įvaldęs kalvystės amatą. Amato manęs niekas nemokė. Tiesiog matydavau krūvas prosenelio įrankių, kurių mano senelis beveik nenaudojo. Jis karvei kokį kuolą susukdavo ir jam to pakakdavo. Mano vaizduotė daug daugiau nupiešdavo, ką galiu iš to padaryti. Pradžioje kaldavau primityvias kompozicijas – dabar visa tai atrodo juokinga, bet įgyti įgūdžiai leidžia lengvai persiorientuoti į kitus dalykus.

Jei turi mokytoją, vadinasi, kažkuo remiesi, o kai mokaisi vienas – remiesi savo nežinojimu, jis paskatina aktyvesnį pažintinį požiūrį į aplinką. Netgi žvelgdamas į savo mokinius pastebiu, kad juos mokai mokai, tačiau kol jie nepradeda ieškoti savojo varianto, neturi jėgos persiorientuoti, atrasti kažką naujo.

- Kokią vietą jūsų kūryboje užima įvaldytas kalvio amatas?

- Kalvystė man yra tik viena iš technologijų, kuria naudojuosi, kai prireikia. Ji man nei sunki, nei lengva.

Pagrindinis dalykas yra jautrumas, interesas situacijai: pastebėti ir tiesiog žinoti, ką noriu padaryti, tada atsiranda visos priemonės, kaip tai įgyvendinti, taip pat – ir kalvystė.

Nuo paauglystės domėjausi, kaip kalviai dirbo senovėje, pradėdamas nuo keltų darbų, tyriau Gotikos laikotarpį, Renesansą ir t.t. Tai buvo tradiciniai architektūros pavyzdžiai. Tai, kas jau buvo, apžvelgiau, liko eiti toliau. Savo laiku įdomus atradimas buvo menininkas Francisco Gazitua – jį atradęs suvokiau, kad kalviai gali ne tik tvoras ar peilius kaldinti. Nors ir mane patį situacija vis sugrąžina į istorinių peilių, ginklų, darbo įrankių rekonstravimą muziejams ar pavieniams entuziastams, dažnai ir sau pačiam.

Metalas yra medžiaga, su kuria galima dirbti labai įvairiai. Geležies istorija įdomi. Tai tarsi vienas iš civilizacijos laiptelių, svarbus atradimas žmonijos istorijoje.

GALERIJA

Gairės: [Tomas Vosylius](#), [skulptorius](#), [menas](#), [Santaka](#), [dailė\(santaka\)](#)

 Rašyti komentarą

Komentarai (1)

klausimas | 2016 m. gegužės 7 d. 17:48:20

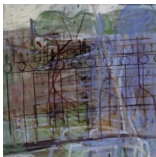
ar pilnatis, ar dar kas veikia?

SUSIJUSIOS NAUJIENOS

Vib...

0 komentarai

Išgr...

0 komentarai

Už...

1 komentarai